

Ústav romanistiky FF JU v Českých Budějovicích Oponentský posudek na diplomovou práci

Název práce: **Relační adjektiva v kontrastivní perspektivě**
Autorka práce: **bc. Lucie Bromová**
Vedoucí práce: **PhDr. Jana Pešková, Ph.D.**

Autorka si pro svou diplomovou práci zvolila velmi zajímavé téma, které díky korpusovým nástrojům může vrhnout nové světlo a případně poupravit to, k čemu dospěla kontrastivní lingvistika v oblasti relačních adjektiv. Z tohoto hlediska se pak toto téma stává v podstatě pionýrským a velmi slibným. Musím však konstatovat, že autorce se nepodařilo využít potenciálu, které jí zvolené téma umožňuje, a navíc způsob jeho zpracování není na úrovni odpovídající požadavkům kladeným na tento typ kvalifikačních prací. Text v této verzi rozhodně nedoporučuji k obhajobě, a sice na základě níže uvedených připomínek:

1. Celková koncepce práce je logická: od výkladu o relačních adverbiiích postupuje autorka přes kapitulu o překladu a korpusech k samotné analýze. Na tomto postupu nelze nic vytknout, nicméně každý tento krok sám o sobě nese svůj deficit.

- a) Teoretický výklad o relačních adjektivech je příliš strohý, nedbale zpracovaný. Téma samotné není teoreticky náročné; o to spíše by se očekávalo jeho hlubší zpracování a pečlivější bibliografickou rešerši. V podání autorky jde v podstatě o telegrafický přehled různých klasifikací s chabým objasněním, občas se zavádějícím výkladem španělských příkladů, navíc zpracovaný formálně ledabyle, takže místy není jasné, co k čemu patří (viz níže). Přitom se zde nabízí představit toto téma z pohledu české hispanistiky, která se adjektivům ve španělštině věnovala; je ke škodě, že autorka pracuje s tak málo zdroji a nechává bez povšimnutí četné práce Lubomíra Bartoše, Milady Mladé (Brno) či slovenské hispanistky Oľgy Lisyové (Prešov). Práci by také prospělo zapracování dalších pohledů/autorů (např. Bosque, Pustos Gisbert). Zde uvádím pro inspiraci:

- BARTOŠ, L. (1978): "Notas a la clasificación del adjetivo". *Estudios ofrecidos a Emilio Alarcos Llorach*, Oviedo, Universidad de Oviedo, vol. II, pp. 45-60.
- BARTOŠ, L. (1995): "El llamado adjetivo relacional y su función en las unidades denominativas", en E. Nowikow (ed.), *Lingüística Española. Aspectos sincrónicos y diacrónicos*, Wrocław, pp. 111-115.
- BARTOŠ, L. (1995), El adjetivo en el sistema denominativo del español actual, in: *Sborník prací filozofické fakulty Brněnské Univerzity*, L 16, Brno, p. 65-71.
- BARTOŠ, L. (1997), La neología adjetival en el español, in: *Sborník prací filozofické fakulty Brněnské Univerzity*, L 18, Brno, p. 71-77.
- BOSQUE, I. (1993): "Sobre las diferencias entre los adjetivos relacionales y los calificativos", *Revista Argentina de Lingüística*, 9 (1-2), pp. 9-48.
- BUSTOS GISBERT, E. (1986): *La composición nominal en español*, Salamanca, Universidad de Salamanca.

- b) Zařazení kapitoly o překladu, jeho typech a překladatelských postupech vidím jako logické, je dobře, že se autorka pro toto rozhodla. Ale podobně jako předchozí výklad, i zde je text neuspořádaný; navíc je škoda, že v praktické části není zohledněn. Očekávala bych, že pokud tato problematika je součástí teoretické části, bude pak aplikována v části teoretické; autorka však identifikované příklady/překlady popisuje stroze, nezmiňuje, zda se jedná např. o transpozici, atp.
- c) V kapitole o korpusech (není příliš triviální?) pouze upozorňuji na nesrovnalost na str. 35 – viz chybné vysvětlení srovnatelných/paralelních korpusů.

2. Praktická část, co se týče koncepce a obsahu, představuje velký kvalitativní skok směrem nahoru. Zajímavý je výběr relačních adjektiv podle sémantických oblastí, postup práce s Interkorpem je opodstatněný: autorku zajímá frekvence kolokací, překlad a jeho syntaktická pozice. Oceňuji, že autorka vstupuje do analýzy s explicitně formulovanými hypotézami: (i) chce ověřit Bázovu hypotézu, že *"případě relačních adjektiv platí, že českému relačnímu adjektivu často ve španělštině odpovídá podstatné jméno (bez členu) s předložkou de"* (str. 38) a (ii) zjistit, *"zda má valenční uspořádání nějaký vliv na výběr kolokantu"* (str. 39). Následuje cca 70 stran poctivé práce = popisu jednotlivých výskytů. Oceňuji pracnost a pečlivost, se kterou autorka k této části přistoupila, i přehledné zpracování výsledků do grafů. Avšak i zde mám pár připomínek, které ale tentokrát nespatřuji jako zásadní, nýbrž spíše jako konstruktivní kritiku pro vylepšení této práce.

- a) Rozumím tomu, že autorka se snažila v praktické části popsat každý výskyt. Příjemce textu je pak poněkud ohlušen množstvím opakujících se informací: nešlo by tyto informace více syntetizovat?
- b) U analýzy valenčního uspořádání se vyskytují určité nepřesnosti: zejména tam, kde pozorované adjektivum vstupuje do komplexnějšího syntagmatu. Autorka pak nesprávně tvrdí, že adjektivum je rozvíjeno dalším prvkem. Rozvíjeno není adjektivum, nýbrž substantivum jako jádro syntagmatu. rozvíjení adjektiva se vyskytuje, nemýlí-li se, právě u ne-relačních: *pyšný na...*
- c) Jaký je závěr ohledně vlivu valenčního upořádání? Zdá se, že autorka tento aspekt nakonec pomíjí.
- d) Domnívám se, že se autorka příliš soustředila na podrobný popis jednotlivých výskytů, takže opominula některé zajímavé aspekty, které vzorek ukazuje a které by bylo zajímavé a přínosné zpracovat: např. v jakých kontextech se adjektivum *ženský* překládá jako *femenino* a v jakých jako *de mujer*? Proč některá relační jména, která mají equivalent ve španělštině opět jako relační adjektivum jsou náchylnější k překladu typu [N de N] (např. *jarní – primaverál- de primavera*) a jiná jako [N A] (*renesanční – renacentista – de renacimiento*)? Hrají zde roli faktory kupříkladu diastratické či jiné?

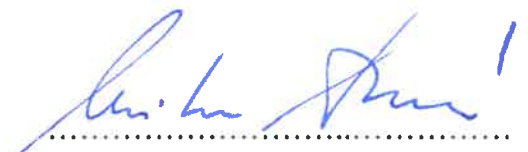
3. Co se týče formální stránky a redakčních úprav, zasloužily by zevrubnou korekci, neboť jsou velmi nedbalé, zejména v teoretické části. V pasážích, kde jsou představeny jednotlivé klasifikace relačních adjektiv, pravděpodobně došlo posunu v odrážkách, takže není jasné, která informace odpovídá které úrovni. S citátovými slovy (názvy publikací, příklady, cizojazyčná terminologie) je nakládáno libovolně, někdy kurzívou označena jsou, jindy nejsou. V

poznámkách pod čarou se střídají typy písma. V textu se kombinují dva typy referencí: zkrácené i dlouhé pod čarou. Na str. 14 je nesprávně uvedena reference na *Nový encyklopedický slovník češtiny* – cituje se konkrétní "kapitola", odkaz je v encyklopedii uveden na každé "stránce" vždy dole. V textu se vyskytují přímé citace, které jsou bez uvození posazené jako samostatné odstavce, u mnohých chybí reference. Vágně se nakládá také se jmény autorů: někdy chybí druhé příjmení (*Valerio Báez [San José]*), u tandemu ZAVADIL & ČERMÁK je systematicky uváděn pouze ZAVADIL. Bohužel, toto "řemeslo" mělo být zvládnuto již na úrovni BP.

4. Hluboko pod úrovní je bohužel i jazyková stránka práce: nespočet chyb v interpunkci, stylistické neobratnosti a vadně vystavená syntax souvětí a koheze textu. V práci bohužel není jediná stránka textu, která by byla prostá jazykových chyb. Pominu-li chyby v interpunkci, jsou zde časté lapsy ve výstavbě vět, což činí text nesnadno vnímatelným. Rušivě působí mj. školácké uvozování každé kapitoly, o čem bude pojednávat, a časté prvky hovorové vrstvy jazyka. Pozor na výrazy *beletrický* a *lexiko-syntaktický*, "takzvaný" se zkracuje jako *tzv.*, nikoliv *tkz.*

Vzhledem k výše uvedenému se nedomnívám, že se bc. Lucii Bromové podařilo zpracovat téma tak, aby její práce splnila nároky kladené na tento typ kvalifikačních prací; proto tuto práci **nedoporučuji k obhajobě** a hodnotím ji známkou **nedostatečně**.

V Českých Budějovicích, 31. května 2019.

.....
doc. Mgr. Miroslava Aurová, Ph.D.

